

Jövedéki termék szállítása adófelfüggesztési eljárás keretében, szabálytalanság az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás során

A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) és a Jöt. egyes rendelkezéseinek a végrehajtásáról szóló 45/2016. (XI.29.) NGM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) előírásai figyelembevételével a jövedéki termék az Európai Unió területén – ideértve a harmadik országon keresztül történő szállítást is – adófelfüggesztési eljárás keretében szállítható.

Adófelfüggesztési eljárásban végzett szállításhoz kapcsolódó fontosabb fogalmak

AHK-szám: az Elektronikus Termékkísérő Okmány (a továbbiakban: e-TKO) egyedi adminisztratív hivatkozási kódja;

elektronikus átvételi elismervény: az e-TKO-val feladott jövedéki termék címzettje által a jövedéki termék átvételéről az uniós számítógépes rendszerben kiállított, a 2008/118/EK tanácsi irányelvnek a jövedéki termékek jövedékiadó-felfüggesztéssel történő szállításához kapcsolódó számítógépes eljárások tekintetében történő végrehajtásáról szóló, 2009. július 24-i 684/2009/EK bizottsági rendeletben (a továbbiakban: 684/2009/EK rendelet) meghatározott adattartalmú elektronikus okmány;

elektronikus kiviteli elismervény: az e-TKO-val harmadik országba történő kiszállítás céljára feladott jövedéki termék harmadik országba történt kiléptetéséről a kivitel helye szerinti tagállam illetékes hatósága (belföldön az állami adó- és vámhatóság) által az uniós számítógépes rendszerben kiállított, a 684/2009/EK rendeletben meghatározott adattartalmú elektronikus okmány;

e-TKO: az uniós számítógépes rendszerben a jövedéki termék feladója által kiállított, AHK-számmal ellátott elektronikus okmány;

uniós számítógépes rendszer: a jövedéki termékek szállításának és felügyeletének számítógépesítéséről szóló, 2003. július 16-ai 1152/2003/EK európai parlamenti és tanácsi határozattal létrehozott, az Európai Bizottság és a tagállamok illetékes hatóságai által működtetett számítógépes rendszer.

A jövedéki termék adófelfüggesztési eljárásban végzett szállításának közös szabályai (Jöt. 53. §)

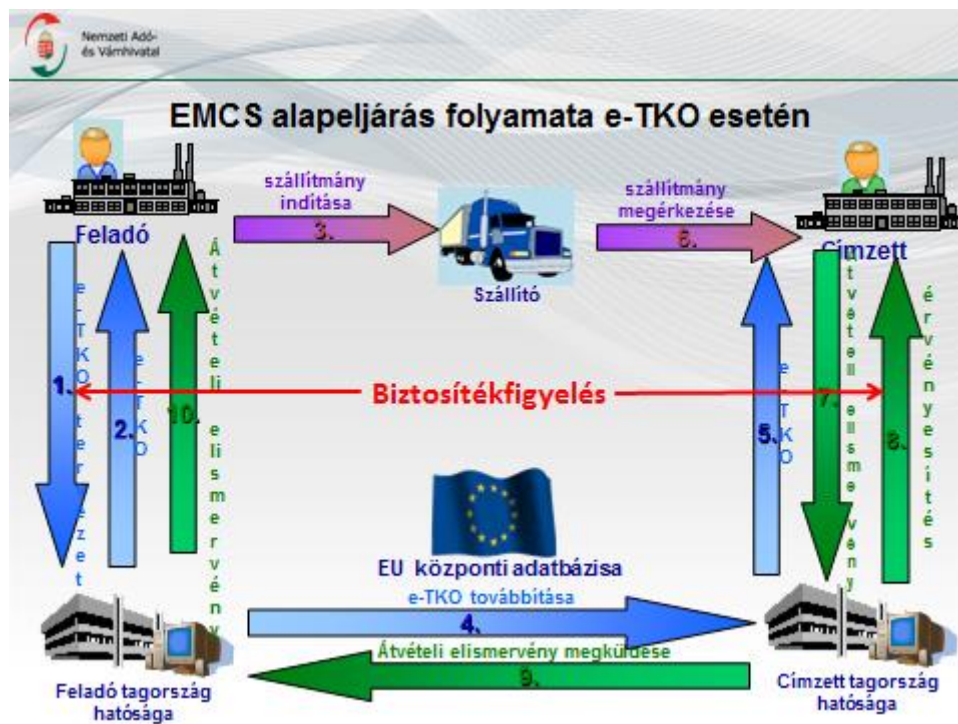
A Jöt. 53. §-a meghatározza, hogy a jövedéki terméket az adóraktár engedélyese az adóraktárból vagy a bejegyzett feladó az importálás helyéről az Európai Unió területén – ideértve azt az esetet is, ha a termék szállítása harmadik országon keresztül történik – adófelfüggesztési eljárásban szállíthatja

- a) adóraktárba;
- b) másik tagállambeli bejegyzett kereskedő számára;
- c) exportálás céljából arra a helyre, ahol a jövedéki termék elhagyja az Európai Unió területét;
- d) másik tagállambeli
 - da) diplomáciai és konzuli képviselet és annak tagjai,
 - db) nemzetközi szervezet és annak tagjai - a nemzetközi egyezményekben vagy székhely egyezményekben foglaltak szerint adómentesként meghatározott fogyasztás erejéig -,

dc) az Észak-atlanti Szerződésben részes állam fegyveres erői - kivéve az adóraktár helye szerinti tagállam fegyveres erejét -, polgári állománya és étterme, kávéháza számára.

Az adófelfüggesztési eljárásban végzett szállítás akkor kezdődik, amikor a jövedéki termék elhagyja az adóraktár területét, illetve amikor a bejegyzett feladó által feladott jövedéki termék vámjogilag szabadforgalomba bocsátásra kerül, és akkor fejeződik be, amikor a címzett a rendeltetési helyen átvéti (a fizikai fogadást követően a terméket mennyiségben és minőségben megvizsgálja, és az elektronikus átvételi elismervényt kiállítja) illetve export esetén, amikor a jövedéki termék elhagyja az Unió területét.

A jövedéki termékek közösségi adófelfüggesztéssel végzett szállításának felügyeletére az Excise Movement and Control System, magyarul Jövedéki Árumozgás és Ellenőrző Rendszer szolgál.

Jövedéki termék feladása adófelfüggesztési eljárás keretében (Jöt. 54. §)

A feladás történhet:

- közvetlen számítógépes kapcsolati rendszeren, vagy
- Céglapun/Központi Ügyfél-regisztrációs Nyilvántartáshoz (KÜNY) regisztrációhoz kapcsolódó tárhelyen keresztül

Az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállításnál alkalmazott elektronikus okmányok elektronikus benyújtásának feltétele, hogy az okmányt alkalmazni kívánó személy az állami adó- és vámhatósághoz az első elektronikus dokumentum küldését megelőzően bejelentsen, hogy elektronikus dokumentumainak benyújtására a Jöt. 84. § (1) bekezdésében meghatározott kapcsolattartási módok melyikét kívánja alkalmazni.

A jövedéki termékek adófelfüggesztéssel történő szállítása – egyes kivételektől eltekintve – a tagállamok gazdálkodói által kizárólag e-TKO-val indítható, illetve azok rendeltetési helyre érkezése kizárólag elektronikus átvételi elismervénnyel igazolható.

Azonban a csendes bor, az egyszerűsített adóraktárban előállítható palackos erjesztésű habzóbor és a Jöt. 129. § (2) bekezdés a) pontja szerinti adómértékkel adózó egyéb csendes erjesztett ital egyszerűsített adóraktárból induló belföldi szállításakor borkísérő okmány alkalmazandó vagy a szállítmány az agrárpolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott esetben mentesül a borkísérő okmány alkalmazása alól.

A kisüzemi bortermelőnél előállítható és tárolható palackos erjesztésű habzóbor kisüzemi bortermelőtől indított belföldi szállításakor szintén borkísérő okmány alkalmazandó vagy a szállítmány az agrárpolitikáért felelős miniszter rendeletében meghatározott esetben mentesül a borkísérő okmány alkalmazása alól.

A Jöt. 54-56. §-tól eltérően az energiatermék adófelfüggesztési eljárás keretében végzett feladásáról és átvételéről a terméktávvezeték adóraktár engedélyese, valamint energiatermék adófelfüggesztési eljárás keretében adóraktárnak nem minősülő csővezetéken történő szállítás esetén a feladásáról és átvételéről a Vhr.-ben meghatározott adattartalmú átadás-átvételi jegyzőkönyvet kell közösen kiállítani a feladó és az átvevő adóraktár engedélyesének.

Alapesetben egy gazdálkodó akkor indíthat jövedéki terméket adófelfüggesztés keretében, ha kitarolási szándékáról – legkorábban a kitarolást 7 nappal megelőzően – e-TKO tervezetet állít ki.

Az e-TKO tervezetben ki kell tölteni

- a 684/2009/EK rendelet I. melléklet 1. táblázat 9.c, 12.a-b, valamint a 17.p rovatát,
- a rendeltetési hely megváltoztatása esetén az alkalmazandó üzenetben a 684/2009/EK rendelet I. melléklet 3. táblázat 2.f rovatát is.

Az e-TKO tervezetében kiegészítő adatként meg kell adni

- a jövedéki termék fajtakódját,
- a jövedéki termék mennyiségét az adó alapjául szolgáló mennyiségi egységben,
- dohánygyártmány esetében a kiserelési egységet és a kiskereskedelmi eladási árat,
- az adóraktárból feladott jövedéki termék adóraktári készlet típusát és a feladás jogcím kódját, és
- a Jöt. 18. § (12) bekezdése szerinti esetben az ott meghatározott, az állami adó- és vámhatóság által kiadott engedély azonosítószámát.

Az e-TKO tervezetet elektronikus úton meg kell küldeni az állami adó- és vámhatóság részére, aki az uniós számítógépes rendszerben ellenőrzi az e-TKO tervezetében szereplő adatokat. Ha az adatok

- a) nem megfelelőek, erről az állami adó- és vámhatóság haladéktalanul értesíti a jövedéki termék feladóját,
- b) ha megfelelőek, az állami adó- és vámhatóság AHK-szám hozzárendelésével jóváhagyja az e-TKO-t, és arról értesíti a jövedéki termék feladóját.

Ennek megtörténte után kezdődhet meg a tényleges szállítási folyamat, amikor is a jövedéki termék feladója a szállítást végző személy részére átadja az e-TKO kinyomtatott példányát vagy az AHK-szám feltüntetését tartalmazó számlát, szállítólevelet vagy más fuvarokmányt, amely a szállítás teljes ideje alatt kíséri a szállítmányt és azt a tagállamok illetékes hatóságainak kérésére be kell mutatni.

A jövedéki termék feladója az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás

- a) kezdetéig törölheti - az uniós számítógépes rendszeren keresztül - az e-TKO-t,
- b) során megváltoztathatja - az uniós számítógépes rendszerben - az e-TKO-n szereplő rendeltetési helyet kivéve, ha mentesített szervezet a címzett.

Ha az adófelfüggesztési eljárás keretében másik tagállamból belföldre vagy belföldről másik tagállamba végzett szállítás során a fuvarozó a jövedéki terméket másik szállítójárműre kívánja átrakni fuvarszervezési okból oly módon, hogy a jövedéki terméket a szállítójármű-váltás közben, legfeljebb 24 órán keresztül telephelyén tárolja, ezt megteheti, amennyiben a jövedéki termék belföldi feladója vagy címzettje az uniós számítógépes rendszerben haladéktalanul bejelenti:

- a jövedéki terméknek a szállítójárműről történő lerakódásának időpontját,
- a jövedéki termékek ideiglenes tárolásának helyét, és
- az új szállítójármű rendszámát.

A Jöt. előírása szerint, a kisüzemi bortermelőnek – tekintettel arra, hogy nem rendelkezik adóraktári engedéllyel – állami adó- és vámhatósági nyilvántartásba vétel szükséges, ha másik tagállamba kíván csendes bort, saját előállítású csendes borból előállított palackos erjesztésű habzóbort kiszállítani adófelfüggesztési eljárásban.

Az adófelfüggesztési eljárás keretében szállított jövedéki termék átvétele (Jöt. 55. §)

A jövedéki termék belföldi címzettje a jövedéki termék szállítási okmányon rendeltetési helyként feltüntetett helyre történő fizikai megérkezését követően, a jövedéki termék tényleges mennyiségi és minőségi információit, valamint a Vhr.-ben meghatározott kiegészítő adatokat tartalmazó elektronikus átvételi elismervényt haladéktalanul kiállítja és megküldi az állami adó- és vámhatóságnak.

Az elektronikus átvételi elismervényben kiegészítő adatként meg kell adni

- a jövedéki termék fajtakódját,
- a jövedéki termék mennyiségét az adó alapjául szolgáló mennyiségi egységben,
- dohánygyártmány esetében a kiserelési egységet és a kiskereskedelmi eladási árat,
- az adóraktárban átvett jövedéki termék adóraktári készlet típusát és az átvétel jogcímkódját,
- azon felhasználói engedélyes engedélyszámát vagy nyilvántartásba vett felhasználó nyilvántartási számát, akinek a részére a bejegyzett kereskedő a jövedéki terméket tagállamból behozza.

Az elektronikus átvételi elismervényt nem szükséges haladéktalanul kiállítani, ha a jövedéki termék címzettje indokolással ellátva a Jöt. 24. § szerinti adatszolgáltatásában, ennek hiányában pedig legkésőbb az okot adó esemény bekövetkezését követő munkanapon bejelenti az állami adó- és vámhatóságnak a késedelem okát.

Az állami adó- és vámhatóság az uniós számítógépes rendszerben ellenőrzi az elektronikus átvételi elismervényben szereplő adatokat. Ha az adatok

- a) nem megfelelőek, erről az állami adó- és vámhatóság haladéktalanul értesíti a jövedéki termék címzettjét,

- b) megfelelőek, az állami adó- és vámhatóság értesítést küld a jövedéki termék címzettjének az elektronikus átvételi elismervény nyilvántartásba vételéről, és azt egyidejűleg megküldi az uniós számítógépes rendszerben a feladás helye szerinti tagállam illetékes hatóságának, valamint továbbítja a jövedéki termék belföldi feladójának.

A másik tagállam illetékes hatósága által az állami adó- és vámhatóság részére megküldött elektronikus átvételi elismervényt az állami adó- és vámhatóság az uniós számítógépes rendszerben továbbítja a jövedéki termék belföldi feladójának.

Adófelfüggesztési eljárás keretében szállított jövedéki termék exportálása (Jöt. 56. §)

A harmadik országba adófelfüggesztési eljárás keretében szállított jövedéki termék esetén, ha a vámjogszabályok szerinti kivitel helye belföld, a kilépési hivatal vagy - a Jöt. 3. § (1) bekezdés 18. pont a) alpont ab) alpontja szerinti területre történő szállítása esetén - az áruknek az Európai Unió vámterületéről történő kiléptetésére a vámjogszabályok szerint megállapított alakiságokat teljesítő hatóság arról szóló igazolása alapján, hogy a jövedéki termék elhagyta az Európai Unió területét, továbbá az igazolásban szereplő adatoknak az uniós számítógépes rendszerben történő ellenőrzését követően az állami adó- és vámhatóság állítja ki az elektronikus kiviteli elismervényt.

Az állami adó- és vámhatóság az elektronikus kiviteli elismervényt az uniós számítógépes rendszerben továbbítja a feladás helye szerinti tagállam illetékes hatóságának, vagy a jövedéki termék belföldi feladójának.

Ha a harmadik országba belföldről adófelfüggesztési eljárás keretében szállított jövedéki termék esetén a vámjogszabályok szerinti kivitel helye másik tagállam, a kivitel helye szerinti tagállam illetékes hatósága által a jövedéki termék harmadik országba történt kiviteléről kiállított és az állami adó- és vámhatóságnak megküldött elektronikus kiviteli elismervényt az állami adó- és vámhatóság a jövedéki termék feladójának továbbítja.

Jövedéki termék szállítása mentesített szervezetnek adófelfüggesztési eljárásban (Jöt. 57. §)

Ha másik tagállamból belföldön lévő mentesített szervezet számára szállítanak adófelfüggesztési eljárás keretében jövedéki terméket, a jövedéki termék feladásáról az állami adó- és vámhatóság értesíti a mentesített szervezetet.

A mentesített szervezetnek a jövedéki termék átvételéről írásos nyilatkozatot kell adni a 684/2009/EK rendeletben meghatározott adattartalommal az állami adó- és vámhatóságnak. Az állami adó- és vámhatóság a mentesített szervezet nyilatkozata alapján kiállítja és az uniós számítógépes rendszerben megküldi az elektronikus átvételi elismervényt a feladás helye szerinti tagállam illetékes hatóságának.

A mentesített szervezetnek legkésőbb – a Jöt. 57. § (2) bekezdés szerinti írásos nyilatkozat állami adó- és vámhatóságnak történő kiállításakor – az állami adó- és vámhatóság ellenjegyzését pecsétlenyomattal tartalmazó adómentességi igazolást meg kell küldenie a jövedéki termék feladójának.

Jövedéki termék feladása, átvétele, exportálása üzemszünet alatt (Jöt. 58-60. §)

Jövedéki termék feladása:

Az üzemszünet ideje alatt a jövedéki termék feladója adófelfüggesztési eljárás keretében akkor adhat fel jövedéki terméket, ha a jövedéki terméket a szállítás során olyan papíralapú okmány kíséri, amely az e-TKO tervezetében szereplő valamennyi adatot tartalmazza, vagy a szállítás kezdetét előzetesen bejelenti az állami adó- és vámhatóságnak.

Az üzemszünet végét követően a jövedéki termék feladójának az e-TKO tervezetét haladéktalanul ki kell állítania és megküldenie az állami adó- és vámhatóságnak, amelynek vámhatósági ellenőrzését és jóváhagyását követően az e-TKO lép a papíralapú okmány helyébe, melynek egy példányát a jövedéki termék feladója az adó megállapításához való jog elévülési idején belül köteles megőrizni.

A jövedéki termék feladójának az üzemszünet ideje alatt a rendeltetési hely Jöt. 54. § (7) bekezdése szerinti megváltoztatását előzetesen be kell jelentenie az állami adó- és vámhatóságnak.

Jövedéki termék átvétele:

Ha a jövedéki termék átvételéről az üzemszünet ideje alatt vagy az üzemszünet végét követően, de még az e-TKO megküldése előtt, a címzettnek nincs lehetősége az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás befejezését követő 5 munkanapon belül elektronikus átvételi elismervényt kiállítania, akkor olyan papíralapú okmányt kell kiállítania és megküldenie az állami adó- és vámhatóság részére, amely az elektronikus átvételi elismervény valamennyi adatát tartalmazza.

Az állami adó- és vámhatóságnak – ha az üzemszünet megszűnése rövid időn belül nem várható – a jövedéki termék átvételéről kiállított papíralapú okmány másolatát kell megküldenie a feladás helye szerinti tagállam illetékes hatóságának.

A másik tagállam illetékes hatósága által az állami adó- és vámhatóság részére megküldött, a jövedéki termék átvételéről kiállított papíralapú okmány másolatát az állami adó- és vámhatóság megküldi a jövedéki termék feladójának vagy annak megérkezéséről tájékoztatja a jövedéki termék feladóját.

Az üzemszünet végét vagy az e-TKO megküldését követően a címzettnek az elektronikus átvételi elismervényt haladéktalanul ki kell állítania és meg kell küldenie az állami adó- és vámhatóságnak. Ezt követően a jövedéki termék adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Jövedéki termék exportálása:

Ha a kivitel helye belföld és a jövedéki termék harmadik országba történő kiszállításáról az üzemszünet ideje alatt vagy az üzemszünet végét követően, de még az e-TKO megküldése előtt az állami adó- és vámhatóságnak nincs lehetősége elektronikus kiviteli elismervényt kiállítani, olyan papíralapú okmányt állít ki – és ha az üzemszünet megszűnése rövid időn belül nem várható – küld meg a feladás helye szerinti tagállam illetékes hatóságának, amely az elektronikus kiviteli elismervény valamennyi adatát tartalmazza.

Az állami adó- és vámhatóságnak a jövedéki termék harmadik országba történő kiszállításáról kiállított papíralapú okmány másolatát meg kell küldenie a jövedéki termék feladójának vagy annak megérkezéséről tájékoztatni kell a jövedéki termék feladóját.

Az üzemszünet végét vagy az e-TKO megküldését követően, ha a kivitel helye belföld, az állami adó- és vámhatóság haladéktalanul kiállítja és a feladás helye szerinti tagállam illetékes hatóságának megküldi az elektronikus kiviteli elismervényt. Ezt követően az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállításra vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni.

Az adófelfüggesztési eljárásban végzett szállítás befejeződésének igazolása (Jöt. 61. §)

Az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás befejeződését az elektronikus átvételi és az elektronikus kiviteli elismervény, illetve üzemszünet esetén a megfelelő papír alapú okmány igazolja.

Ezek hiányában az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás befejeződésének igazolására elfogadható:

- a) a rendeltetési hely szerinti tagállam illetékes hatóságának - megfelelő bizonyíték alapján - a jövedéki termék rendeltetési helyre történő megérkezéséről kiállított igazolása, vagy
- b) a kivitel helye szerinti tagállam illetékes hatóságának a jövedéki termék Európai Unió területének elhagyásáról kiállított igazolása is.

A címzett által kiállított és az elektronikus átvételi elismervény valamennyi adatát tartalmazó okmány a Jöt. 61. § (3) bekezdés a) pontja vonatkozásában megfelelő bizonyítéknak minősül.

Szabálytalanság az adófelfüggesztési eljárásban végzett szállítás során (Jöt. 10. §)

Az adófelfüggesztési eljárásban végzett szállítási szabálytalanságok:

- az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás nem a Jöt. 53. § (3) bekezdése szerint fejeződik be, a teljesen megsemmisült vagy helyrehozhatatlanul károsodott jövedéki termék kivételével,
- az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás során a fuvarszervezési okból megvalósuló szállítójármű-váltás a Jöt. 54. § (8) bekezdés rendelkezéseinek megsértésével történik,

Ha az adó felfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás során szabálytalanság történik, akkor tekintendő belföldi szabadforgalomba bocsátásnak, ha a szabálytalanságot belföldön követték el. Ha az elkövetés helye nem állapítható meg, de a szabálytalanságot belföldön észlelték, a szabadforgalomba bocsátás helye és időpontja az, ahol és amikor a szabálytalanságot észlelték. Szabálytalanság észlelése esetén az állami adó- és vámhatóság értesíti a feladás helye szerinti tagállam illetékes hatóságát.

Ha az adó felfüggesztési eljárás keretében szállított, belföldön feladott jövedéki termék nem érkezett meg a rendeltetési helyére, de a szállítás során nem észleltek szabálytalanságot, ezt a körülményt úgy kell tekinteni, hogy a szabadforgalomba bocsátás belföldön és az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás kezdetekor történt. Ez alól kivétel, ha az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás kezdetét követő négy hónapon belül az állami adó- és vámhatóság által elfogadott bizonyítékot mutatnak be az adó felfüggesztési

eljárás keretében végzett szállítás belföldtől eltérő befejeződéséről vagy a szabálytalanság belföldtől eltérő elkövetésének helyéről.

Ha az adófelfüggesztési eljárás keretében belföldről végzett szállítás során a jövedéki biztosítékot nyújtó személy nem tudott vagy nem tudhatott arról, hogy a jövedéki termék nem érkezett meg a rendeltetési helyre, az állami adó- és vámhatóság által erre irányuló közlést követően egy hónap áll rendelkezésére arra, hogy bizonyítékot nyújtson be az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás befejeződéséről vagy a szabálytalanság elkövetésének helyéről.

Ha a Jöt. 10. § (2) bekezdés és a (4) bekezdés szerinti esetben az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás kezdetét követő három éven belül a szabálytalanság elkövetésének belföldtől eltérő helye bizonyítottá válik, a szabadforgalomba bocsátás helyének a szabálytalanság elkövetésének helyét kell tekinteni. Ha az adófelfüggesztési eljárás keretében belföldtől eltérő helyről végzett szállítás kezdetét követő három éven belül a szabálytalanság elkövetésének belföldi helye bizonyítottá válik, a szabadforgalomba bocsátás helyének belföldet kell tekinteni.

Ha a Jöt. 10. § (6) bekezdés szerinti esetben a szabálytalanság helye belföld, az állami adó- és vámhatóság értesíti annak a tagállamnak az illetékes hatóságát, ahol az adót megfizették.

Ha a Jöt. 10. § (6) bekezdés szerinti esetben a szabálytalanság helye belföldtől eltérő hely, az állami adó- és vámhatóság intézkedik a belföldön megfizetett adó visszatérítése vagy levonása iránt azt követően, hogy a szabálytalanság elkövetése szerinti tagállamban az adót megfizették.

Ha az adófelfüggesztési eljárás keretében szállított jövedéki termék feladási helye és rendeltetési helye is belföld és a jövedéki termék nem érkezett meg a rendeltetési helyére, de a szállítás során nem észleltek szabálytalanságot, ezt a körülményt úgy kell tekinteni, hogy a szabadforgalomba bocsátás az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás kezdetekor történt. Ez alól kivétel, ha az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás kezdetét követő négy hónapon belül az állami adó- és vámhatóság által elfogadott bizonyítékot mutatnak be az adófelfüggesztési eljárás keretében végzett szállítás befejeződéséről.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal